

SONJA ISKOV

SONJA PÅ NYE EVENTYR

ET FOTOGRAFISK VIDNESBYRD TIL PODCASTEN

Sonja på nye eventyr

INTRODUKTION

Hvad kan man egentlig blive til, når ens dansklærer synes, man er håbløs? Sonja Iskov er ikke i tvivl, da hun første gang får et kik ind i fotografiets forunderlige verden. Hun vil gøre alt for at blive fotograf.

Det er ikke småting, den snart 80-årige Sonja Iskov kan berette om fra sit liv med et kamera. Gavnildt deler hun i fem afsnit ud af sine oplevelser og erfaringer i en samtale med journalist Anette Krarup.

Fortællingerne former samtidig et stykke Danmarkshistorie om efterkrigstidens 68-generation. Om kollektivismen og kampen mod uretfærdighed. Og om at rejse i mere end 70 lande og blive en af de første kvindelige, danske krigsfotografer.

I hæftet her kan du følge med i 'Sonja på nye eventyr' i billeder – billeder, der viser et udsnit af Sonjas liv, men også billeder, der viser et helt særligt blik for historien og menneskene.

Du kan høre portrætinterviewet på KØN podcast, som du finder på Spotify.

Rigtig god fornøjelse

INDHOLD

Afsnit 1: MØNSTERBRYDEREN	1
Afsnit 2: EVENTYREREN	2
Afsnit 3: AKTIVISTEN	3
Afsnit 4: FOTOGRAFEN	4
Afsnit 5: KOLLEKTIVISTEN	5
Alle ansigterne: SONJA ISKOV	6

Ide og tilrettelæggelse: **Anette Krarup**

Redigering: **Karin Larsen**

Musik: Romantic-memories-main,
Pixabay

Foto: De fleste er taget af **Sonja Iskov**

Udgivelse i samarbejde med KØN

Gengivelse af tekst eller billeder er kun tilladt efter aftale med KØN.

Afsnit 1

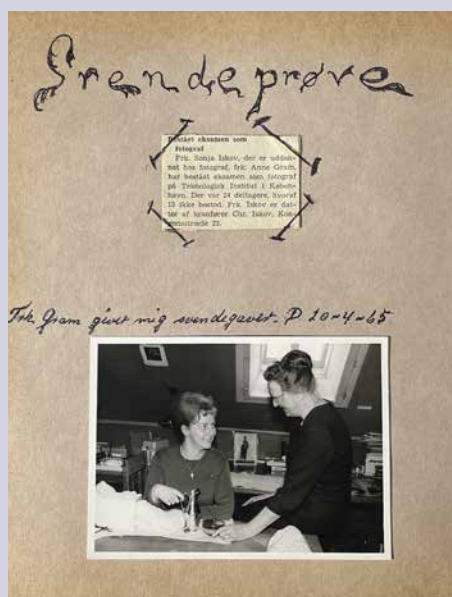
MØNSTERBRYDEREN

I et mørkekammer på Danmarksgade 5 i Fredericia står Sonja hver dag med fingrene nede i fremkalder-væske. Det lugter fælt, men Sonja er lykkelig, for hun er i lære som fotograf. Da svendebrevet er i hus, får hun job i København. Hun går tit i byen og danser især tæt med en flot medicinstuderende. Men så bliver hun gravid og er nødt til at købe en færgebillet til Polen. For året er 1966, og abort er forbudt i Danmark.

"Jeg har hørt fra en pilot, jeg kender, at i Polen kan man få en abort (...) Så tog Sally og jeg afsted med båden til Polen..."

Sonja Iskov fremkalder billeder i mørkekammeret. Året er 1961 – årtier før fotografiet blev digitalt.

Det er en stor dag, da Sonja Iskov efter fire år bliver udlært fotograf. Udover et svendebrev giver læremester Anne Gram også svendegaver.

Da Sonja Iskov får sin første månedsløn som fotografelev, går hun og veninden Lis Honoré ud og køber ens kjoler. Prisen er 48 kroner.

Afsnit 2

EVENTYREREN

Maven knurrer, og frokosten består af brødkrummer. Sult er ikke lige det, Sonja har forestillet sig, da hun efter aborten er klar til at tage ud i verden på egen hånd. Hun har fået job i Schweitz, men med bagudbetalt løn. Senere bliver hverdagen mere glamourøs, da hun får arbejde i et mondænt skiresort. Gennem kameralinsen kommer hun helt tæt på de store filmstjerner, som hun ellers kun har mødt i ugebladene.

"Næh er der fotografer helt herude på landet," udbryder Elizabeth Taylor, da en tjener vil have Sonja Iskov til at fotografere ham sammen med den berømte skuespiller og hendes lige så berømte mand, Richard Burton.

Den gamle partisanleder Madi synger med på de revolutionære sange. Hun kender dem fra dengang, hun både måtte kæmpe mod italienske fascister og tyske nazister.

"Så stak han straks en cigar i munden på hende og tændte den, og så eksploderede den. Åhh, han syntes det var sjovt. Grace Kelly var rasende."

"Vores fremtid i trykkeriet", står der på plakaten. Sonja Iskov og en kollega stiller op som modeller i en kampagne, der skal få både kvinder og mænd til at arbejde i branchen. Plakaten er fra slutningen af 1960'erne, før kvinderne i Schweitz fik stemmeret. Det skete først i 1971

"... de andre pressefotografer blev sure på os fordi, vi også fotograferede politivold. Det var jo vigtigt for os at vise; de skal ikke undertrykke os. Vi vil kæmpe for vores rettigheder."

Afsnit 3

AKTIVISTEN

"Grabberne væk fra Byggeren", råber menneskemængden, mens en uropatrulje nærmer sig med hævede knipler. Sonja er tilbage i København. Sammen med to kolleger stifter hun i 1979 fotobureauet 2. maj. I døgndrift dækker de det store slag om en byggelegeplads på Nørrebro. Sonja tager også på reportage i Afghanistan. Forklædt som mand rejser hun ind i landet med bombefly hængende over hovedet.

Sonja Iskov stod klar med kameraet, da politiet i foråret 1980 rydder byggelegepladsen Byggeren på Nørrebro i København. Billedet er fra bogen Kampen om Byggeren.

Sammen med tusinder af andre aktivister deltog Sonja Iskov i den internationale fredsmarch i Mellemamerika fra 10. december 1985 til 22. januar 1986. Da de nåede til den honduranske grænse, blev de stoppet af militæret og nægtet adgang.

En gruppe afghanske oprørere har lagt våbnene og vendt ansigterne mod Mekka. Sonja Iskov havde ingen problemer med at få lov til at tage billedet, selv om hun var kvinde.

Afsnit 4

FOTOGRAFEN

Sonja løber fra gade til gade i et inferno af skudsalver og råb. Det er julen 1989, og hun er i Rumænien for at dække revolutionen. Efter årtiers undertrykkelse gør befolkningen oprør mod deres diktator. Sonja knipser så gode billeder, at hun vinder prisen for bedste reportageserie ved Årets Pressefoto. I dette afsnit beretter hun også om at rejse alene som kvinde, og hvordan hun overvinder et seksuelt overgreb i Bulgarien.

"(...) Jeg er blandt en af de første kvinder, der faktisk har været ude i (...) krigsområder. Det var ikke fordi, jeg skulle prøve på at leve op til mænd. Det var fordi, jeg var enormt nysgerrig på at komme ud."

Rumænien 1989. Sonja Iskov og 2 maj-kollegaen Henrik Saxgren gør et stop i en landsby for at tanke op.

Sonja Iskov vinder prisen for bedste reportageserie ved Årets Pressefoto i 1989. Dette er tre ud af i alt fem billeder i serien, som viser de dramatiske dage under kommunismens fald i Rumænien.

Sonja Iskov var med, da kvinder i fællesskab kæmpede for lige vilkår mellem kønnene på den første kvindefestival i 1974. Den blev afholdt i Fælledparken i København.

Sonja Iskov og kæresten
Hans Hvenegaard.

"Hvis Hans havde haft et forhold til en anden, så blev jeg ked af det, og det gjorde han jo også, hvis jeg opførte mig frit (...) Det er jo en tid, hvor man hele tiden eksperimenterer med ting og fandt ud af, at det kunne gøre ondt, og det var svært."

Afsnit 5

KOLLEKTIVISTEN

Nej til atomkraft og USA ud af Mellemamerika. Der bliver diskuteret politik ved det store, ovale bord i Sonjas venstre-socialistiske kollektiv. Sonja har også nære venner, der er kommunister, selv om hun langt fra er enig med dem. Kæresten bor også i kollektivet på Vesterbro. Han og Sonja er sammen i ti år on and off, for det er svært at have en fast partner i en tid med frie forhold.

Afslutningsvis reflekterer Sonja over sine livsvalg og tilværelsen uden børn og fast partner.

SONJA ISKOV

Født 1945 i Fredericia

Sonja Iskov starter sin karriere i 1961 i lære hos den lokale portrætfotograf, Anne Gram i Fredericia.

Hun arbejder en årrække i udlandet.

Medstifter af fotobureauet 2. maj i 1979.

Hun har rejst og dokumenteret med sit kamera i mere end 70 forskellige lande.
